

Mustafa Kahya: DEVRALINAN VE SÜRDÜRÜLEN KANLI MİRAS: SOYKIRIM TRAVMADAN KURTULUŞ VE KEFARETİ

Posted on 07/11/2014

Paramaz'ın anısına*

1) Anadolu topraklarının Türklerden önceki yerleşik halkları olan Ermeniler, Rumlar, Asuri-Süryaniler, Nasturiler, Keldaniler, Ezidiler Osmanlı döneminde başlayıp Cumhuriyet döneminde de devam eden (fiili yok etme ve tehcir, mübadele gibi adlandırmalar altında süren) soykırım ve zorla asimilasyon yöntemleriyle yok edilmişlerdir. Cumhuriyetin hem devraldığı hem de kendisinin işlediği en can alıcı milli problemlerin başında, bu toprakların kadim halklarının katliamları yer alır. Türk milliyetçiliğinin Osmanlı topraklarında uç vermeye başlamasıyla birlikte milli katliamlar da başlar. Dinsel farklılıkların yarattığı zulüm sisteminin içinden gelişen milli zıtlıkların ortaya çıkışı, ilk olarak Ermeni, Rum ve Asuri-Süryani-Keldani-Nasturi ve Ezidi halklarını vurdu. 1890'lardan başlayarak bu halklara karşı yok etme kampanyaları geliştirildi ve nihayetinde Osmanlı İmparatorluğu'nun Almanya'nın yanında 1. Paylaşım Savaşı talanına katılmasıyla birlikte hemen hemen tümünden yok edildiler.

İttihat ve Terakki hükümeti tarafından 1915'de gerçekleştirilen Ermeni tehcirinden önce de Ermeni halkı katliamlara uğramış, ancak uygulamaya konulan tehcir politikasıyla tam bir

soykırma tabi tutulmuştur. Tehcir süresince bir buçuk milyon Ermeni, sürgün ve öldürme yoluyla yok edilmiş, kalanlar ise kendilerini, yaşamları boyunca üzerlerinden atamayacakları travma ve acılarla birlikte sürdürmek zorunda kaldıkları bir hayatın içinde bulmuşlardır. Asuri-Süryani halkının katliamı ise daha büyük bir katliam olan Ermeni katliamının gölgesinde kaldığı için pek fazla bilinmemektedir. Kesin rakamlar bilinmemekle birlikte, Seyfo (kılıç) olarak adlandırılan katliamla, yarım milyona yakın Asuri-Süryani halkı yok edilmiştir.

Bir başka örtülü gerçeği de Anadolu'da yaşayan Rumlara karşı yapılanlar oluşturur. Bu konuda genel geçer ifade Rumların Türklerle "mübadele" edildiğidir. Hakikat ise bu kadar basit değildir. Her şeyden önce "mübadele"nin kendisi asla masum bir işlem oluşturmamaktadır. Bir tür yok etme hareketidir; Soykırım değilse soy sürümdür. Sonuç yine bir toprak üzerindeki bir toplumun yok edilmesidir. Mübadil kabul edilen bir milyon Anadolu Rum'u bizatihi İttihat ve Terakkiciler tarafından ölüm tehdidiyle kaçırılmış, sadece 300 bine yakın bir kısmı devlet eliyle "mübadele" edilmiştir. Bu arada sayısı belirsiz Hıristiyan Türk de zorla Yunanistan'a sürgün edilmiştir. Rumların başına gelenler bu kadarla sınırlı değildir; 400 ile 500 bin civarında bir Rum nüfus ortada yoktur. Bunlar ya Amale Taburları'nda yok edilmiş ya da İttihat Terakki çetelerince öldürülmüşlerdir.

2) Bu milletlerin/toplulukların yok edilmelerindeki temel amaç, soya dayalı bir millet yaratmaktır. Bu niyet, BM'm kabul etmiş olduğu soykırım tanımındaki "kasıt" (mens rea=suç niyeti) unsurunun temelini oluşturur. Suçum maddi unsuru (actus reus = suç eylemi) zaten bu halkların yok edilmeleri olarak ortadadır. TC'nin de altına imza atmış olduğu BM Soykırım Sözleşmesinin her maddesi Anadolu'da yok edilmiş halkların durumuna tam tamına uymaktadır. Müslüman olmayan diğer milliyetleri yok ederek Türk milletini yaratma eylemi, Osmanlı'da başlayıp Cumhuriyetle devam eder. Dolayısıyla tüm dünyaca bir insanlık suçu olarak kabul edilmiş olan soykırımın, hem Osmanlı hem de Cumhuriyet dönemlerinde işlenmiş olduğunu kabul etmek gerekir. Neticede, içerisinde cumhuriyeti kuran subayların da faili olduğu, 2,5 milyon insan katledilmiştir. Uç milletin Anadolu

topraklarındaki varlığına son verilmiştir. 1900'lü yılların başlarında toplam nüfusun 13 milyon civarında olduğu göz önüne alındığında katliamın boyutları ve taşınılan utancın büyüklüğü daha iyi anlaşılır.

3) Bir millet yaratmak için bir başka milletleri yok etmenin temelinde, iddia edildiği gibi güvenlik sorunu değil, gözünü para hırsı bürümüş Türk burjuvazisinin ilkel sermaye birikimini zor yoluyla gerçekleştirme niyeti yatmaktadır. Bu biçimde gerçekleştirilen ilkel sermaye birikimi, zaten Batı karşısında geri kalmış olan Osmanlı'da tam anlamıyla bir gerileme anlamına gelmiştir.

Osmanlı'nın yönetici sınıfı içerisinde çıkıp gelişen Türk milliyetçilerinin, atalarının üretim değil istila yoluyla devlet hazinesini doldurma geleneğini devralmış olmalarında şaşılacak bir şey yoktur. Kapitalizmin emperyalizm çağında, artık sınır ötesi talan yapamayanlar bu talanı sınırları içerisinde yer alan insanların sırtından gerçekleştirmeye kalkışmışlardır. Soykırım, Türk burjuvazisinin zor yoluyla ilkel sermaye birikimini gerçekleştirmesinin adı olarak, Türk halkı açısından iki kez daha yüz kızartıcı bir durumdur. Türkler, bu soykırım ve soysürümlerle birlikte zaten gerisinde kaldıkları çağın bir yüz sene daha gerisine sürüklenmişlerdir.

Osmanlı bir işbölümü toplumu idi. Türkler yönetme ve savaşma işini üstlenmişler, tarım ve hayvancılık dışı üretim, kültürel faaliyetler, ticaret, sanayi, muhtelif zanaatlar ve sanatlar, yani toplumsal varoluşun en temel öğelerini oluşturan işleri de çoğunlukla Ermeniler, Rumlar, Asuri-Süryaniler ve Yahudiler yerine getirmekteydiler. Bu halklar arasında en küçük kesimi oluşturan Yahudiler dışında, Anadolu nüfusunun en az %20'sini oluşturan diğer halkların öldürülmek ve sürülmek suretiyle yok edilmesinin yarattığı boşluğu, askerlikle ve nispeten geri koşullarda tarım ve hayvancılıkla uğraşan Türklerin doldurabilmesi olanaklı değildi. Sürülen ve katledilen bu toprakların kadim halklarının mallarına ve sermayelerine el konulmasına karşın, onların yerine getirdikleri işlevleri aynı şekilde devam ettirmeleri mümkün olamazdı, olmadı da. Canları ve malları alınanlar kültürlerini de alıp gittiler.

Katledilenler, katledenlerden intikamlarını, onları geriliğe mahkûm ederek aldılar! Kimi zaferler kendiliklerinden bir mağlubiyettir. Bu mağlubiyetten kurtulmak, ancak bu utançlı tarihle yüzleşmek ve taşınan sorumluluğun kefareti ne ise bunu ödemekten geçer. İşçi sınıfının en gelişkin, bilinç düzeyi itibariyle en ileri kesiminin, aydınlanma ve sosyalizm düşüncelerini erkenden yakalamış aydınların öldürülüp sürülmeleri, toplumsal aydınlanmanın yok edilmesi, karanlığa geri dönülmesi anlamına geldi. Batılılaşma amacıyla yola çıkan Jön Türkler, Batı aydınlanmasının en uzağına savruldular. Bugün var olan gericiğin temellerinde bu geri savruluş yatar.

4) Türk milletini yaratma adına işlenen bu toplu cinayetlerin işlenmesinde, din faktörü yoğun bir biçimde kullanıldığı için, mevcut toplumda marazi bir dinsel nefret egemen hale gelmiş ve toplumun aydınlanması ve demokratikleşmesinin önündeki en büyük engeli oluşturmuştur. Bu nefret temeli günümüze kadar tüketilememiş olan şeriatçılık-laikçilik sahte ikileminin de en sağlam temelini oluşturmuştur. Bu katliamla yoğrulan dinsel nefretin, Kafkaslardan ve Balkanlardan dinsel motifler öne çıkarılarak sürülmüş olan Müslüman toplulukların taşıdığı nefret ile birleşmesi, toplumumuzun bugüne kadar kendini kurtaramadığı diğer dinlerden insanları aşağılama ve dışında görme kültürüne temel olan en önemli zemini oluşturmuştur.

5) Sayıları milyonları bulan böylesine büyük ve geniş bir katliamı sürdüren bir halkın, ruh sağlığının yerinde olması beklenemez. Bunun içindir ki', şiddet ailede, okulda, askerde ve hemen hemen tüm toplumsal ilişkilerde en önde gelen ilişki biçimini oluşturmakta ve sağlıksız bir toplumun kendini sürekli üretmesine neden olmaktadır. Sağlıksız bir toplumun yeniden üretiminin en temel nedenini oluşturmuş TC devleti, tüm diğer milliyetlere karşı işlenmiş olan soykırımların kefareti ödemedi ve tarihsel utançlarıyla yüzleşmeden, öldürülenlerin tümünün suçlu olduğuna ilişkin geliştirilmiş olan "düşmanı yok etme edebiyatının" Türklerin ruhunda yarattığı travmayı ortadan kaldırmak mümkün değildir. Bu kadar insanı yok edenin etrafının düşmanlarla çevrili olduğuna inanması için sadece paranoyak olması gerekmez, böylesine bir düşünceye sahip olmak için kendi tarihinin

derinliklerinde yatan soykırım utançları zaten ona bu temeli sunmaktadır.

6) Ermeni soykırımının inkârındaki ısrarın temel nedenlerinden birisi', bu soykırımı kabulle birlikte, diğer katliamların da kabul edilmesinin zorunlu hale geleceği ve TCnin nasıl kanlı bir miras üzerine kurulu olduğu, neden bu toplumun her dokusunun şiddetle örüldüğü ortaya çıkacak ve bunun bir toplumsal hastalık olarak kabul edilmesi sonucu tedavisi de zorunlu hale gelecektir. Tarihiyle yüzleşme yoluyla tedavi olmayı kabul etmek, faşist temellerde kurulu ruhsal yapıların demokratikleşmesini zorunlu tek çare haline getirecek ve haliyle de böyle bir sürecin sonunda yeni bir vicdan ve bilinç kazanmış olan Türk halkını, artık iki yılda bir sıkıyönetim tezgâhlarından geçirmek mümkün olamayacaktır. Şiddete yönelen her iktidar, karşısında demokratik direniş mevzularını bulacak, dolayısıyla şiddet yoluyla sermaye birikimi yapıp, şiddet yoluyla egemenliğini sürdüren burjuvazi, artık eskisi gibi var olamayacağını görmek durumunda kalarak, toplumsal onayı şoven milliyetçi demagoji ve din tüccarlığı ile değil demokratik değerlere itibar ederek sağlamak zorunda kalacaktır. Bu noktaya ulaşan bir toplum karşısında, demokratik değerlere itibar etmeyen bir egemen sınıf, artık egemen sınıf olarak varlığını devam ettirme şansını da kaybedecektir. Demokrasiyi tanımayan burjuvazi onun yerini sosyalist demokrasinin almasının yolunu da açmış olacaktır.

7) Ermeni isyanı olarak resmi tarih tarafından aktarılan olayların hep-si, devletin yarattığı provokasyonlara karşı, Ermenilerin öz savunma mücadelelerinden başka bir şey değildir. Hem devlet, hem de özel olarak Kürdistan'da yerel feodaller tarafından ikinci kez vergilendirilen ve topraklarına el konulan Anadolu Ermenileri, yer yer kendilerini savunmak için, ya bugün de Kürtlerin yaptığı gibi dağa çıkmak zorunda kalmışlar ya da üzerlerine gelen askere karşı kendilerini koruma yollarını aramışlardır. Kürt isyanı denilen birçok olay da bu türdendir. Çeşitli provokasyonlarla yüz yüze gelen Kürtler tepki gösterdiklerinde olayın adı isyan olarak konulmuştur. Kaldı ki, insanlık suçu olarak tariflenen soykırımın, isyan dâhil, hiçbir gerekçesi olamaz.

Osmanlı devleti aynı Rusya gibi bir halklar hapishanesidir. Mazlum değil emperyalist bir güçtür. Müslümanlar, emekçiler olarak merkezi feodalite tarafından eziliyor olsalar bile, diğer ezilenlere göre imtiyazlı olan halk kesimini oluştururlar. Hıristiyan ve Musevilerin tanıklıkları mahkemelerde kabul edilmez, kelle vergisi öderler, ata binemez ve silah taşıyamazlar, evleri Müslümanlarınkinden yüksek olamaz vs. Tam bir ayrımcılık sistemi içinde yaşanır. Dolayısıyla 1000 yıllık kardeşlik iddiaları Hıristiyanların yaşadığı ayrımcılığın doğal bir durum haline getirilmesinden, uygulanan zulmün normalleştirilmesinden başka bir anlama gelmez. İsyan işte bu ayrımcı ve zulüm sistemine itirazın adıdır.

8) Milli hareketlerin temelinde burjuvazinin kendisine ait özel bir pazara sahip olmak arzusuna karşın, Ermeni örgütlenmelerindeki temel güç ve bu gücü hareket ettiren motif burjuvalar ve onların arzulan değil, aydınlar ve yoksullar ile onların arzulan olmuştur. Osmanlı'da oluşan üç Ermeni örgütünden biri liberal ikisi sosyalist niteliklidir. Hınçak partisi kendisini Marksist olarak tanımlar ve 2. Enternasyonal üyesidir. Daşnaksutyun Partisi de 2. Enternasyonal'in üyesidir ve çıkardıkları yayında Jan Jaures de yazar. Daşnaksutyun Partisi 1911'de aldığı kararlara bağlı olarak artık tabanını işçi sınıfının oluşturduğunu ve burjuvaların bu partiye üye olmalarının programa aykırı olduğunu yazmaya başlarlar. 1885 yılında Van'da kurulan Armenakan ise liberal demokrat bir partidir.

9) Ermeni meselesinin halli, ebeveynlerini öldürdüğümüz yetimlerin tatmin edilmesi meselesidir. TC tarafının bu meselede yürütebileceği hiç bir pazarlık yoktur. Amasız, fakatsız Osmanlının bu soykırımları gerçekleştirdiği öncelikle kabul edilmelidir. Bu kabul TC'nin sorumluluktan kurtulması anlamına gelmez. Mirasını devraldığımız Osmanlı'nın yarattığı felaketi giderici hiç birşey yapmamış olmanın yanında, şoven milliyetçi politikaların ifadesi olarak yapılanların savunulması ve başka biçimler içinde devam ettirilerek "gayrimüslim" denilen insanların tüketilmesi, bizim omuzlarımızda ağırlaştırılmış bir yük olarak durmaktadır.

Bu nedenle:

- a) Devralınan miras ve sürdürülen politikalar dolayısıyla TC devleti soykırıma uğratılan diğer halklar yanında Ermenilerden de özür dilemelidir.
- b) Bugünkü TC toprakları üzerinde yaşayıp, sürgün ve katliam sonucu yok edilenlerin hepsi, TC vatandaşı olarak kabul edilmeli ve bu vatandaşlık hakkı onların çocukları için de geçerli olmalıdır.
- c) Bu kabulde birlikte, bu vatandaşların gasp edilmiş olan malları ve hakları kendilerine iade edilmelidir.
- d) Soykırımın tartışılacak bir yanı olmamasına karşın, tarihsel hakikatlerin Türk ve Kürt halkını da tatmin edecek bir biçimde ortaya konulmasını sağlamak üzere, gerçekten tarafsız ve demokrat olduğu garanti edilmiş bir hakikatleri araştırma komisyonu oluşturulmalı, bu komisyon yeteri kadar uzun bir süre gerçekleri araştırıp kamuoyunun gözleri önüne sermeli ve yeni bir tarihle, yeni bir tarih bilinci yaratılmalıdır.
- e) TC ve Ermenistan halkları arasındaki tüm kötü duyguların ortadan kaldırılabilmesi, düşmanlıkların, kırgınlıkların izlerinin silinmesi ve yeniden üremelerinin önüne geçilebilmesi için, iki ülke halklarının rekabet değil dayanışma temelinde bir araya gelmesini sağlayacak bir federasyon kurularak, sınırlar ortadan kaldırılmalıdır. Ermenistan'a karşı, yaşam şartları Türkiye ortalamasına ulaşınca kadar pozitif ayrımcılık yapılmalıdır.

* Paramaz'ın ideallerini gerçekleştirmek ve anısına bağlılık için.